

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

The Relationship between Administrator's Creative Leadership with
Learning in the 21st Century of Schools Under the Secondary
Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat

นริรัตน์ ศิริวัฒน์, พระมหาสุพจน์ สุเมโธ, สามิตร อ่อนคง, อรุณเกียรติ จันทร์ส่งแสง

Nareerat Siriwat, Phramaha Supot Sumato, Samit Onkong, Arungiat

Chansongsaeng

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Nakhon Si Thammarat Campus

Email: Narerat.bo@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช จำนวน 338 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน จากนั้นสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้กรอบแนวคิดจากการวิจัย มีค่าความเชื่อมั่น 0.974 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบความสัมพันธ์ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีจินตนาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร ส่วนด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา โดยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

ได้รับบทความ: 2 กุมภาพันธ์ 2565; แก้ไขบทความ: 2 มีนาคม 2565; ตอรับตีพิมพ์: 6 มีนาคม 2565

Received: February 2, 2022; Revised: March 2, 2022; Accepted: March 6, 2022

พบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราชโดยรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวก อยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำสร้างสรรค์, ผู้บริหารสถานศึกษา, การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

Abstract

The objectives of this research were: 1) to study the creative leadership of educational institution administrators; 2) to study the 21st century learning management of educational institutions; 3) to study the relationship between creative leadership and the 21st century learning management of educational institutions. Under The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat. This research is a quantitative research. The sample group consisted of 338 school administrators and teachers under The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat. It was obtained by determining the sample size according to Krejcie and Morgan's tables. and then stratified sampling The research tool was a questionnaire created by the researcher using the research conceptual framework. The research instrument was a questionnaire with 0.974 confidence. The statistics used in the research were percentage, mean, standard deviation. The correlation test was performed using the Pearson correlation coefficient.

The results of the study found that:

Creative leadership of educational institution administrators. Overall, it's at a high level. When considering each aspect, it was found that the aspect of having imagination with the highest average, followed by the ability to communicate as for the consideration of individuality have the lowest average. Learning management in the 21st century of educational institutions by a high level. When considering each aspect, it was found that the use of information technology for education with the highest average, followed by the development of learning management processes. Course Development Section have the lowest average.

And the relationship between creative leadership of administrators and learning management in the 21st century of educational institutions under The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat as a whole. It have a positive correlation is at a relatively high level statistically significant at the .01 level.

Keywords: Creative leadership, School Administrators, Learning Management in the 21st Century, The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องมาจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) มีนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ เข้ามาแทนที่กำลังคนที่ไร้ฝีมือและมีทักษะต่ำ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559: 3) ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการผลิตและการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีการใช้คอมพิวเตอร์ หุ่นยนต์ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ และเทคโนโลยีอื่น ๆ เพิ่มขึ้น ประสิทธิภาพการผลิตโดยรวมของระบบเศรษฐกิจมีความทันสมัยเพิ่มมากขึ้น (วิทยากร เชียงกูล, 2559: 64) จากสาระสำคัญในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) ในยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ มีวัตถุประสงค์ คือการเตรียมคนในสังคมไทยให้มีทักษะในการดำรงชีวิตสำหรับโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559: 65)

ในการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลกจะเห็นได้ว่า การพัฒนาคนจัดเป็นเป้าหมายที่สำคัญในแผนการพัฒนาประเทศดังกล่าวข้างต้น ซึ่งการพัฒนาคนดังกล่าวมีวิธีการสำคัญยิ่งคือการจัดการศึกษา ดังนั้นการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างและเตรียมเยาวชนของชาติเพื่อเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 ครูและบุคลากรทางการศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ในการจัดการศึกษาแบบดั้งเดิมไปสู่ กระบวนทัศน์ในการจัดการศึกษาแบบใหม่ที่มีความยืดหยุ่น สร้างสรรค์ ท้าทายและซับซ้อน เน้นการจัดการเรียนรู้ที่ปฏิบัติได้ เอาความรู้ไปใช้ เป็น มีทักษะต่อยอดสร้างความรู้เองได้ทั้งวิชาและอุปนิสัย (วิจารณ์ พานิช, 2558: 9) จึงเป็นภาระสำคัญของผู้บริหารที่จะต้องรับผิดชอบจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้นำแห่งศตวรรษที่ 21 จะต้องจัดการศึกษาให้มีความถูกต้องและสอดคล้องกับบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง สิ่งที่สำคัญที่สุดคือการศึกษานอนาคตนต้องสร้างผู้นำให้ได้ นอกจากนี้ผู้นำจะต้องมีแนวคิดใหม่และทักษะภาวะผู้นำใหม่ การปรับโรงเรียนให้สอดคล้องกับโลกอนาคต จำเป็นต้องมีกลยุทธ์ใหม่มีกระบวนการบริหารจัดการใหม่ (New Processes) และต้องมีทัศนคติใหม่ (New Mindset) รวมถึงมีกระบวนทัศน์ใหม่ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ (กุลชลี จงเจริญ, 2562: 191)

กระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนาภาวะผู้นำจึงมีความสอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 โดยจะต้องเป็นภาวะผู้นำที่มีกระบวนทัศน์ใหม่ในเชิงสร้างสรรค์ หมายรวมถึง การสร้างสรรค์ นวัตกรรมใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาซึ่งเป็นภาวะผู้นำที่สามารถจูงใจผู้อื่นด้วยความรู้ เทคนิค วิธีการหรือแนวทางแบบใหม่ เพื่อส่งเสริมกระตุ้นให้ผู้อื่นมีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์ ได้พัฒนาศักยภาพและสามารถสร้างสรรค์หรือผลิตสิ่งใหม่ ๆ ร่วมกัน นำไปสู่การสร้างบรรยากาศหรือวัฒนธรรมองค์การแบบใหม่ที่มีความท้าทายอยู่เสมอ เป็นภาวะผู้นำที่สามารถหาแนวทางที่ชาญฉลาดในการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ หรือเรียกได้ว่ามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ (กิตติกาญจน์ ปฎิพันธ์, 2556: 31) ผู้บริหารที่เป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะสามารถส่งเสริมคุณภาพการคิดของทุกคนในชุมชนของโรงเรียน สร้างโอกาสแห่งการเรียนรู้ การสร้างวัฒนธรรมใหม่และการปรับเปลี่ยนเงื่อนไขต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างความสามารถของครูและบุคลากรให้กลายเป็นผู้นำที่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าและนำการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมีผลงานที่สร้างสรรค์ นอกจากนี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารยังมีความสำคัญและส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนหรือการดำเนินการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน (สุภาพ ฤทธิ์บำรุง, 2556: 124)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช มีพื้นที่รับผิดชอบให้บริการการศึกษาครอบคลุมจังหวัดนครศรีธรรมราช มีโรงเรียนในการกำกับดูแล 71 โรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12, 2563: 2) ในการพัฒนาการศึกษาในปัจจุบันเพื่อก้าวไปสู่อนาคตหรือศตวรรษที่ 21 จำต้องมีการเตรียมความพร้อมเพื่อรับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างทันทั่วถึง จึงต้องเร่งพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพเสริมสร้างภาวะผู้นำแบบใหม่ของผู้บริหารให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

จากสภาพปัญหาและความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพัฒนาภาวะผู้นำแบบใหม่ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงให้สถานศึกษามีความพร้อมสู่การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สามารถพัฒนาผู้เรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลต่อไปในอนาคต

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

3.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2564 จำนวน 2,781 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน แล้วสุ่มตัวอย่างแบบการสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่ม ตัวอย่างแบ่งเป็นกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 55 คน กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 89 คน กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 87 คน และกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 107 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด จำนวน 338 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดจากนักวิชาการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และได้รับการพิจารณาตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ครอบคลุมข้อมูลตามที่ต้องการ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ และแบบสอบถามงานวิจัย ให้กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดตอบแบบสอบถามผ่าน Google Form โดยการสแกนคิวอาร์โค้ด

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยวิเคราะห์ข้อมูลแบบแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารและการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เพื่อวัดระดับและประเมินผล โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย

ของระดับค่าเฉลี่ยของ Best และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์กับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยใช้วิธีหาค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson 5 Product Moment Correlation) และเทียบกับเกณฑ์ 5 ระดับเพื่อศึกษาระดับความสัมพันธ์

4. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช สรุปผลการวิจัยได้ว่า

4.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวม

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านการมีจินตนาการ	4.20	0.74	มาก
2. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	4.13	0.72	มาก
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.15	0.78	มาก
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.15	0.80	มาก
5. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.09	0.80	มาก
6. ด้านการมีความยืดหยุ่น	4.16	0.74	มาก
7. ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร	4.19	0.75	มาก
8. ด้านการมีความเป็นผู้นำ	4.16	0.75	มาก
รวม	4.15	0.72	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการมีจินตนาการ ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาคือ ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร ($\bar{X} = 4.19$) ส่วนด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.09$)

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวม

การบริหารการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ด้านการพัฒนาศักยภาพครู	4.30	0.58	มาก
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตร	4.28	0.65	มาก
3. ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้	4.40	0.54	มาก
4. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา	4.41	0.53	มาก
5. ด้านการพัฒนากระบวนการประเมินผลการเรียนรู้	4.37	0.62	มาก
รวม	4.35	0.53	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$)

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา ($\bar{X} = 4.41$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.40$) ส่วนด้านการพัฒนาหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 4.28$)

4.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร	การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21					
	ด้านการพัฒนาศักยภาพครู	ด้านการพัฒนาหลักสูตร	ด้านการพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้	ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา	ด้านการพัฒนาระบบการประเมินผลการเรียนรู้	รวม
ด้านการมีจินตนาการ	0.62	0.58	0.53	0.58	0.57	0.63
ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์	0.66	0.65	0.59	0.64	0.61	0.69
ด้านการมีวิสัยทัศน์	0.68	0.69	0.61	0.64	0.61	0.71
ด้านการทำงานเป็นทีม	0.59	0.56	0.50	0.55	0.53	0.60
ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	0.55	0.60	0.50	0.56	0.56	0.61
ด้านการมีความยืดหยุ่น	0.57	0.59	0.50	0.56	0.57	0.61
ด้านการมีความสามารถในการสื่อสาร	0.61	0.63	0.55	0.61	0.56	0.65
ด้านการมีความเป็นผู้นำ	0.62	0.61	0.53	0.59	0.56	0.64
รวม	0.64	0.65	0.57	0.62	0.60	0.68

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ($r = 0.68$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเป็นรายด้านกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาขนาดนครศรีธรรมราชโดยรวม พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร ด้านที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($r = 0.71$) รองลงมาคือ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ ($r = 0.69$) ส่วนด้านการทำงานเป็นทีม มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = 0.60$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโดยรวมกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนครศรีธรรมราช เป็นรายด้าน พบว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้านที่มีความสัมพันธ์มากที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($r = 0.65$) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาศักยภาพครู ($r = 0.64$) ส่วนด้านการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = 0.57$)

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนครศรีธรรมราช สามารถนำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

5.1 การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนครศรีธรรมราช

จากการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนครศรีธรรมราช โดยมีสมมติฐาน คือ ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก

จากผลการศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดนครศรีธรรมราช มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารในการนำผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้อื่นด้วยความรู้ เทคนิค วิธีการหรือแนวทางแบบใหม่เพื่อส่งเสริม กระตุ้น และให้โอกาสผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้อื่นได้พัฒนาความสามารถและพัฒนาศักยภาพ ให้มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์หรือผลิตสิ่งใหม่ ๆ ร่วมกันนำไปสู่การสร้างบรรยากาศหรือวัฒนธรรมองค์การแบบใหม่ที่มีความท้าทายอยู่เสมอ สอดคล้องกับแนวคิดของ กาญจนา ศิลา (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับ คือ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้านการไว้วางใจ ด้านการเจรจาต่อรอง ด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการสื่อสาร

ด้านการงานเป็นทีม และด้านการบริหารเวลา และสอดคล้องกับแนวคิดของ มณฑาทิพย์ เสี่ยงคะ (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า จากการสร้างและพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารพบว่ามี องค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านมีจินตนาการ 2) ด้านมีความยืดหยุ่น 3) ด้านมีวิสัยทัศน์ และ 4) ด้านมีความคิดริเริ่มและพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

5.2 การศึกษาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช

จากการศึกษาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช โดยมีสมมติฐาน คือ ผลการบริหารการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช อยู่ในระดับมาก

จากผลการศึกษา พบว่า การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช มีค่าเฉลี่ยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการดำเนินการบริหารการจัดการเรียนรู้ให้สถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยเน้นรองรับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ คือ การพัฒนาศักยภาพของครู การพัฒนาหลักสูตร การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา และการพัฒนาระบบการประเมินผลการเรียนรู้ สอดคล้องกับแนวคิดของปิณฑา คงสี (2562: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของครูในศตวรรษที่ 21 พบว่า องค์ประกอบและทักษะการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของครูในศตวรรษที่ 21 มีองค์ประกอบทั้งสิ้น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ทักษะการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทักษะการออกแบบและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการทักษะในศตวรรษที่ 21 ทักษะการใช้สื่อนวัตกรรมการเรียนการสอน และทักษะการวัดผลการเรียนรู้ และสอดคล้องกับแนวคิดของวิศวะ ผลกอง (2562: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ในภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยด้านการนำหลักสูตรไปใช้ให้เกิดการบูรณาการมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือด้านการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ ส่วนด้านการปฏิบัติงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยมีสมมติฐาน คือ ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีความสัมพันธ์กันในระดับค่อนข้างสูง

จากผลการศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก อยู่ในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจาก ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษานั้นมีส่วนช่วยให้การจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 บรรลุวัตถุประสงค์มีผลต่อการพัฒนาองค์กรทั้งในปัจจุบันและในอนาคต เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ ความเข้าใจ มีความพร้อม มีสมรรถนะและศักยภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับครู ตอบสนองความต้องการของบุคลากร กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มีความคล่องตัว และยืดหยุ่นเข้ากับทุกสถานการณ์ สามารถจูงใจ กระตุ้นให้บุคลากรในสถานศึกษาร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายทั้งด้านการผลิตและผลสัมฤทธิ์ของงานสามารถบริหารจัดการศึกษาและดำเนินการปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในการบริหารสถานศึกษาเพราะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์นั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ อีกทั้งยังสามารถพัฒนาได้อีกด้วย สอดคล้องกับการวิจัยของ สุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิผลของโรงเรียน โดยภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับมากทุกด้านมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับการวิจัยของ หทัยรัตน์ วิโย (2564: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย มีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย ได้แก่ ด้านการมีความยืดหยุ่น ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีจินตนาการ ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์และด้านการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง

6. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานต้นสังกัดควรสนับสนุนภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้บริหารได้เข้ารับการฝึกอบรมเพิ่มความรู้และทักษะด้านภาวะการเป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษามากขึ้น

2. หน่วยงานต้นสังกัดควรมีนโยบายกระตุ้นให้ผู้บริหารนำภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์มาปรับใช้ในสถานศึกษา โดยการสนับสนุนให้มีการเข้าร่วมการฝึกปฏิบัติเพื่อสร้างประสบการณ์และนำไปพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาและผู้เรียนต่อไป

3. หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมสนับสนุนภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนมาประยุกต์ใช้โดยทางหน่วยงานต้นสังกัดเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา

2. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา

3. ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ศิลา. (2556). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์. (2556). โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- กุลชลี จงเจริญ. (2562). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. **วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.**
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 12(1), 191.
- ปวีณา คงสี. (2562). การพัฒนาตัวบ่งชี้ทักษะการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของครูใน
ศตวรรษที่ 21. **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยและ
ประเมินผลการศึกษา.** มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มณฑาทิพย์ เสียงคะ. (2556). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร
สถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. **วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต.** บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิจารณ์ พานิช. (2558). **แนวโน้มการบริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21.**
https://issuu.com/tlcspu/docs/special_lecture (20 มกราคม 2564).
- วิทยากร เชียงกูล. (2559). **สภาการศึกษาไทย ปี 2557/2558 “จะปฏิรูปการศึกษาไทยให้
ทันโลกในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างไร.** กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดีการพิมพ์.
- วิศวะ ผลกอง. (2562). ภาวะผู้นำทางวิชาการในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา.** มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). **แผนพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบเอ็ด พุทธศักราช 2560-2564.**
กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). **แผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัด
กระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564).** กรุงเทพมหานคร: สำนัก
นโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. (2563). **ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา.**
นครศรีธรรมราช: สำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12.
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. (2556). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมี
ประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 30.
วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.
บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

หทัยรัตน์ วิโย. (2564). ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จังหวัดหนองคาย. *วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต*. คณะครุศาสตร์: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.